

BERAT GECESİ 2

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Rabbenâ neveyne'l-i'tikâfe fi hâze'l-mescidi's-şerîf mine'z-zemân, fe-tekabbel minnâ. Allâhümme leke'l-hamdü hamden dâima, leke'l-hamdü kemâ yenbeği li-celâli vechike ve li-azîmi sultânîk. Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ hayrı halkike seyyidinâ ve senedinâ ve tâce ruûsinâ ve şefîi zünûbinâ ve tabîbi kulûbinâ ve üsvetine'l-haseneti Muhammedini'l-Mustafâ sallallahu aleyhi ve sellem.

Allâhümme şeffi'hü fînâ bi-câhihî indeke fî hâzihi'l-leyleti'l-mübâreketi. Allâhümme şeffi'hü fînâ bi-câhihî indeke fî hâzihi'l-leyleti'l-mübâreketi. Allâhümme şeffi'hü fînâ bi-câhihî indeke fî hazihi'l-leyleti'l-mübâreketi.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allahu Teâlâ hazretlerinin selâmı, rahmeti, bereketi cümlenizin üzerine olsun, ebedî ve daimî olarak... Allahu Teâlâ hazretleri iki cihanın bildiğimiz bilmediğimiz

hayırlarına, güzelliklerine, lütuflarına sizleri ve bizleri erdirsin. İçinizden biliyorum nice kardeşlerim var, uzak şehirlerden geldiler, eski günlerimi hatırladım. Hocamız *rahmetullahi aleyh* hayattayken geceye erkenden yer bulalım, diye, akşamdan biz de gelirdik. Hem Zeyrek'te hem burada cami tıklım tıklım dolu olurdu. Elhamdulillah bizim cemaatimizin üzerinde nice evliyâullahın hayır duası, bereketi var. Yine yle, ne kadar âciz olsak yine o hayır, bereket devam ediyor. Allahu Teâlâ hazretleri cümlenizden razı olsun.

O himmetlerini grdgmz evliyâullahın cümlesinin ruhları için, tabi başta Peygamber Efendimiz'in, sonra mübarek ashâb-ı kirâmının ve ondan bize kadar silsilemizde müteselsilen gelmiş, Allah'ın sevgili kulu olan kimseler varsa onların, Bahâeddîn Nakşibend Efendimiz'in, Abdulkadir-i Geylânî Efendimiz'in, İmam-ı Rabbânî hazretlerinin, Necmeddin-i Kübra hazretlerinin, şehabettin Sühreverdi hazretlerinin, Seyyid Ceştî hazretlerinin, Hâlid-i Bağdâdi hazretlerinin, Gümüşhanevi hazretlerinin, Hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî hazretlerinin, aralarında gzerân

eylemiş olan bütün diğerk evliyâullahın, onlara muhabbet etmiş olanların, onların etrafına toplanmış olanların ruhları şâd olsun. Onların yolunu takip edenleri, bütün kardeşlerimizi, ihvanımızı Allah hayırlara erdirsin, bu gecesini hayırlı eylesin, daimî rahmetinde eylesin.

Şu cami ve öteki camiler, içinde Allah'a ibadet edilen yerler, yeryüzünün en şerefli mekânlarıdır. Allah'a ibadet ediliyor. Bir şey Allah'a bağlandı mı kıymet kazanır. Yer topraktır ama Allah'a ibadete bağlandı mı şeref kazanıyor. Kul; o da topraktır. Kul da toprak.

Ne var, topraktan gelmişiz yine toprağa gideceğiz. Neyiz ki ne kıymetimiz var? Aslımız ne, neslimiz ne, başımız ne, sonumuz ne?

Bir varmış, bir yokmuş. Ama kul da Allah'ın kulu olunca şeref kazanıyor. Allahu Teâlâ hazretleri bizi kendisine hakiki kul olanlardan eylesin, kulluğundan ayırmasın. Ömrümüz daima böyle camilerinde geçsin. Daima ibadetlerinde, zikrinde geçsin. Allahu Teâlâ hazretleri böyle nurlu, mübarek gecelere kardeşlerimizi, dostlarımızı, yakınlarımızı, sevdiklerimizi nice nice seneler sıhhatle, âfiyetle eriştiresin.

Allahu Teâlâ hazretleri lütfetmiş, insanoğlunun yeryüzünde iki tane bayramı var, dini bayramımız:

Birisi mübarek Ramazan ayı, arkasından Ramazan Bayramı. Allah erdirdin, cümlemize o günleri de göstereceğin.

a. Meleklerin İki Bayramı

Ondan sonra mübarek Kur'ân-ı Kerîm'de;

وَلَيَالٍ عَشْرٍ

*Ve leyâlin aşr.*¹ diye, hakkında âyetleri inmiş olan Zilhicce'nin on günü ve arefe günü, Allah'ın en büyük şeref bahşetmiş olduğu gün.

Ve en büyük şeref bahşetmiş olduğu yer, Mekke-i Mükerrreme'de. O arefe gününün dünya üzerinde çok büyük kıymeti var. Ve arkasından kurban günü, sabahı çok kıymetli iki bayram...

Gökte de meleklerin iki tane bayramı varmış; birisi bu gece, meleklerin bayram ettiği bir gece. Gökyüzüne bir bakın; gökyüzü,

---

¹ 89/Fecr, 2.

yıldızlar nurla yıkanıyor. Allahu Teâlâ hazretleri cümlemizi bu gecelerin hayrından bereketinden istifade edenlerden eylesin.

Yüzümüz kara, ellerimiz boş, kusurumuz çok. Biliyoruz, başkasına böbürlenecek hâlimiz yok. Ama Rabbimiz'in rahmeti geniş. Evet, bizim bakılacak yanımız yok, ama Rabbimizin rahmeti geniş ya...

Allahu Teâlâ hazretlerinin *Afüv*'lüğü nereden belli olacak, affediciliği nereden belli olacak?

Böyle bizim gibi âciz, nâçiz günahkârlar çıkacak; yine O'nun lütfuyla, hidayetiyle O'nun şerefli kıldığı mescidine gelecek, boyun bükecekler. Böyle mübarek gecelerde; "Yâ Rabbi!" diyecekler.

Allahu Teâlâ hazretleri *Afüv* ismi hürmetine, "affedici" ismi hürmetine tecelli edecek, o günahları affedecek.

Adın Senin Gaffâr iken.

Ayb örtücü Settâr iken.

Kime varam sen var iken.

Cürmüm ile geldim sana.

Kuddusî hazretleri buyurmuş. Abdulkadir Geylani hazretlerinden feyz almış büyüklerimizden. Önümüzdeki kitap da Abdulkadir-i Geylânî hazretlerinin kitabı. Hepsi büyüklerimiz, hepsinin ruhları için bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerîf* hediye ediverelim.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi o sevdiği kulların yolundan ayırmasın. O sevdiği kulların şefaatine nâil eylesin. Onlara has talebe olmayı nasip eylesin. Cennette o sevdiği, sevgili kulları ile beraber olmayı cümlemize nasip eylesin...

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri bu gecenin fazileti hakkında hadîs-i şerîflerde bize haberler vermiş. Zaten Şaban ayı da, -şu anda Şaban ayındayız- Peygamber Efendimiz'in ayı.

شَعْبَانُ شَهْرِي

Şa'bânü şehrî buyurmuş Peygamber Efendimiz. "Şaban benim ayımdır."

Peygamber Efendimiz'in ayı; ona çok salât u selâm edeceğiz. Peygamber

Efendimiz'in ayının hayrından, bereketinden istifade edeceğiz.

Şaban ayı *mükeffir*'dir, günahların afv u mağfiretine sebeptir. Ramazan ayı da *mutahir*'dir, kulun içini tertemiz eder. Ne günah kalır inşaallah, ne suçun karalığı, yüz karalığı kalır. Kul affolununca Allahu Teâlâ hazretlerinin huzuruna layık hâle gelir.

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri buyurmuş ki;

“Allahu Teâlâ hazretleri tevbe ve istiğfar eden kulunun tevbesini, istiğfarını kabul eder.”

Tevbe edip istiğfar edip de kulun üzerinde günahın kalması mümkün değil. Onun için buyrun Peygamber Efendimiz'in bize talim eylediği onun kendi mübarek zihninden, mübarek dilinden, kelâmından hâsıl olmuş sey-yidü'l-istiğfar ile Allahu Teâlâ hazretlerine boyun büküp, günahlarımıza afv u mağfiret dileyelim:

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ
أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الْكَرِيمَ الرَّحِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ
إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَاتُوبُ إِلَيْهِ وَأَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ
وَالْمَغْفِرَةَ وَالْهُدَايَةَ لَنَا إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ
تَوْبَةَ عَبْدٍ ظَالِمٍ لِنَفْسِهِ لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ مَوْتًا
وَلَا حَيَاةً وَلَا نَشُورًا

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ
وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ
شَرِّ مَا صَنَعْتُ وَأَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ
بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ
أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَبِمَا جَاءَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَأَمَنْتُ بِرَسُولِ
اللَّهِ وَبِمَا جَاءَ مِنْ عِنْدِ رَسُولِ اللَّهِ. أَمَنْتُ بِاللَّهِ
وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبِالْقَدَرِ
خَيْرِهِ وَشَرِّهِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَالْبَعْثُ بَعْدَ الْمَوْتِ حَقٌّ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ

وَرَسُولُهُ

Estağfirullah, estağfirullah, estağfirullah, estağfirullah, estağfirullah el-azîm el-kerîm er-rahîm ellezî lâ ilâhe illâ hû el-hayye'l-kayyûme ve etûbu ileyh ve es'elühü't-tevbete ve'l-mağfirete ve'l-hidâyete lenâ innehû hüve't-tevvâbü'r-rahîm, tevbete abdin zâlimin li-nefsihî lâ yemliku li-nefsihî mevten ve lâ hayâten ve lâ nüşûrâ.

Allâhümme ente rabbî lâ ilâhe illâ ente halaktenî ve ene abdüke ve ene alâ ahdike ve va'dike mesteta'tü eüzü bike min şerri mâ sana'tü ebûü leke bi-ni'metike aleyye ve ebûü bi-zenbî fa'ğfirlî fe-innehû lâ yağfirü'z-zünûbe illâ ent.

Âmentü bi'llâh ve bimâ câe min indi'llah ve âmentü bi-resûlillâh ve bimâ câe min indi Resûlillâh, âmentü bi'llâhi ve melâiketihî ve kütübihî ve rüsülihî ve'l-yevmi'l-âhiri ve bi'l-kaderi hayrihî ve şerrihî mina'llâhi teâlâ ve'l-ba'sü ba'de'l-mevt, hakkun eşhedü en lâ ilâhe

illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlühû.

Muhterem kardeşlerim!

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri buyurmuş ki;

“Bazı dualar çok çabuk kabul olur. Mesela annenin babanın evlâdı hakkında duası kabul olur. Mesela imam-ı âdilın, adaletli müslümanların idarecisi, başında bulunan, kendisine tâbi olunan şahsın duası makbuldür. Bir de müslümanın müslüman kardeşi hakkında, onun arkasından -yüzüne karşı olsa belki gösteriş olur, belki ‘Gönlünü almak için yapıyor.’ denilir.- o yokken, onun arkasından dua edivermesi, o da kabul olur, reddolunmaz ve bu duaların içinde en çabuk kabul olan; müslüman kardeşin müslüman kardeşe duasıdır.”

Allahu Teâlâ hazretleri bizi şu mübarek mescitte topladı, şu mübarek günde başka yerde bulundurmadı da ibadetinin yapıldığı bir yerde bulunmayı bize nasip etti. Şu Bulgaristan’da, şu Trakya’da, şu dünyanın öteki ülkelerinde yaşayan kardeşlerimize de buyurun

arkalarından, -uzaktalar- gıyaplarında dua edelim:

Allahu Teâlâ hazretleri o kardeşlerimizi hıfz u himâyesinde daim eylesin. Dinimizden ayırmak isteyenlere fırsat vermesin, onları *Kahhâr* ismi hürmetine kahreylesin. Hem söylüyorlar; “vicdan hürriyeti, din hürriyeti” diyorlar, hem de ondan sonra yaptıklarına bak!

b. Müslümanlar Kardeştir

Cami yıkarak, “Ben müslümanım.” dediği zaman müslümanları öldürerek, müftüleri, hocaları şehit ederek; “Ben dinimi döndürmem, bırakmam.” diyenleri şehit ederek, tanklarla etrafı sararak, Yugoslavya tarafından görülmemiş zulümler yapıyor.

Arnavut müslümanları varmış; onlara da yapıyorlar. Beri tarafta bizim müslüman Türkler var; onlara da yapıyorlarmış. Arnavutlar Birinci Cihan Harbi’nde toprağa gömdükleri paslı silahları çıkarmışlar; “Dinimizi döndürmeyiz.” diye onlarla mücadeleye girişmişler.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi dinimizden ayırmasın. Bizi dinimizden ayırmak isteyenlere bizleri galip eylesin. Dünyanın neresinde

mazlum kardeşlerimiz varsa zulüm altında, gadir altında inleyen, sıkıntı duyan kardeşlerimiz varsa şu mübarek gecede imdatlarına yetişsin. Onları zulümden, gadirten halas eylesin. Dini-mizi payidar eylesin. Dünyanın her yerine di-nimizi götürmeyi, orada İslâm'ı yaymayı, mev-cut müslümanları korumayı bize nasip eylesin.

Şimdi hatırıma geliveriyor ki tabi gençler bilirler bu işi ama yaşlılar da gözlerine ilişmiştir, bilirler.

İki tekerlek üstünde durulur mu?

Duruluyor. Motosikletin üstünde duruyorlar, bisikletin üstünde duruyorlar, hatta gidiyorlar.

Devrilmez mi?

İnsan alışıyorsa, iki tekerlekle devrilmiyor; ama nasıl?

Hareket ettiği zaman devrilmiyor. Devamlı hareket ettiği zaman devrilmiyor. Olduğu yerde dursa olmaz, yapamaz, hemen indirecek dayayacak; duramaz. Hareket etmediği zaman, yerinde saydığı zaman devrilir. Bizim hâlimizi de motosikletten kıyas ediverin, bisikletten kıyas ediverin. Müslüman ya ileriye

doğru Allah yolunda çalışacak, o zaman ayakta durur. Eğer duraklarsa, dini için gayret sarf etmezse, canıyla malıyla gayret sarf etmezse o zaman devrilir; ya bu yana devrilir ya şu yana devrilir.

Biz oralara sahip olduğumuz zaman adalet gtrmş; kilisesine dokunmamışız, inancına dokunmamışız, ticaretine dokunmamışız, hatta onları hıfz u himye etmişiz. Ama şimdi bir fırsat buldular, camileri yıkıyorlar. şu kadar cami, bu kadar milyon insan, şu kadar hapis ve açıkça da söylüyor.

Ondan sonra da diyor ki;

“Efendim, Bulgaristan Türkiye’ye karşı. Karşı tedbir olarak Doğu Anadolu’daki Kürt kardeşlerimizi bahane edecek.”

O bizim müslüman kardeşimiz, kucak açtığımız kardeşimiz. Bak onu kışkırtacak, bak! Oradaki melaneti yetmiyor, bir de burada yapıyor, Türk’ Kürd’, Çerkez’i var, hepimiz el-hamdllillah kardeşiz. Allahu Teâlâ hazretleri hepimizin arasındaki kardeşlik duygusunu sapağlam eylesin. Yanımıza gelip bizi poh-pohlasalar bile aldanmayacağız.

Biz neyiz?

Müslümanız elhamdülillah. Anamız Kafkasya'dan gelmiştir, babamız Bulgaristan'dan gelmiştir, ötekisi Romanya'dan gelmiştir, Kırım'dan gelmiştir, Hindistan'dan, Türkistan'dan gelmiştir. Kimisinin babası Mısır'dan gelmiştir, Hicaz'dan gelmiştir...

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

*Inneme'l-mü'minûne ihvetün.*² “Müslümanlar sadece kardeş, başka bir şey değil.”

Biz neyiz?

Birbirimizin kardeşiyiz. Bizim birbirimiz ile muamelemiz kardeşlikten başka bir şeyle yakışık almaz. Birbirimize muhabbet edeceğiz, birbirimizi seveceğiz, birbirimizi sayacağız.

Biz burada laboratuvarında kan tahlili yapmıyoruz. Biz müslümanlar hepimiz kardeşiz. Kim müslüman olursa onu da kardeş olarak aramıza alırız, muhabbetli bir topluluğuz.

---

² 49/Hucurat, 10.

Bak, elhamdülillah, burada muhabbet olunca ne kadar güzel!

Parklarda, bahçelerde, havuz başlarında bulunmayan, Boğaziçi'nde, Çamlıca'da, Adalar'da bulunmayan sefa oluyor. Eğer burada cemaat olmasaydı, bu cami bakımsız kalsaydı, kubbesi yıkılsaydı, halısı tozlu olsaydı, kenarı köşesi yıkık olsaydı, bu tat olmazdı.

يَدُ اللَّهِ عَلَى الْجَمَاعَةِ

Yedu'llâhi ale'l-cemâati. “Allah'ın yardımını, nusreti, feyzi, ikramı cemaati üzeredir.”

Allahu Teâlâ hazretleri; “Tefrika çıkarmayın.” diyor.

Tefrika çıkardığınız zaman;

فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ

*Fe-tefşelû ve tezhebe rîhüküm.*³ “Darma-
dağın dağılırsınız, gücünüz kuvvetiniz gider.”
diyor.

---

³ 8/Enfal, 46.

Biz Őu Bulgaristan'ın karŐısında Őu duruma dűŐecek bir millet miydik? Koca Fatihler, imparatorluklar, Kanunilerin evlatları bu duruma dűŐer miydik?

Biz ne olduk? Biz nasıl bu hallere dűŐtűk? Biz bu adamlara bűyle yaptırır mıydık?

Fransız elçisine haber göndermiŐiz, Alman imparatoruna haber göndermiŐiz;

“Hapsindeki Fransız kralını çıkar!”

“BaŐ üstűne!” diye, çıkarmıŐ adam.

Buradan bir mektupla kralları hapisten çıkarmıŐız.

PadiŐahımız Fransa'ya mektup yazmış:

“Şöyle bir Şey duyduk, orada kadın erkek sarmaŐ dolaŐ dans ediyormuş; öyle edepsizlikler yapmayın!”

BırakmıŐlar, dans yaptırmamıŐlar. “Kadın erkek nasıl birbirine sarılır da dans eder?” diye buradan mektup yazmışlar ve mâni olmuşlar. İslâm memleketinde ahlâkın muntazam, güzel durmasından öte, başka memleketlerde bile ahlâksızlık yaptırmamıŐlar.

Biz neden bu hâle dűŐtűk?

Birlik beraberlik elden gidince, cihadı bırakınca, insan İslâm için çalışmayı bırakınca Allah izzetini alıyor, zillet geliyor... Bisiklet durdu mu devriliyor.

İslâm için çalışacağız, şu keselerimizdeki paraları Allah yolunda sarf edeceğiz. Şu canımız Allah yoluna feda olsun. Biz kırk beş milyon Allah yolunda canını feda etmeye hazır, razı insanlar olalım; düşman olduğu yerde korkusundan, bizim bakışımızdan yola gelir!

Düşman bizim dağınıklığımızdan, derberliğimizden cesaret alıyor.

Onun için bunu iyi bilin; Allahu Teâlâ hazretleri birliği, beraberliği seviyor. Müslümanlar kardeştir. Allahu Teâlâ hazretleri, yolunda cihad edenleri seviyor.

Allahu Teâlâ hazretlerinin yolunda, dinimizin yolunda, şu canı saçmaya razı olmazsan yaşama hakkın bile olmaz! Sen saçmaya razı olacaksın da; “Ey kulum, ben senden çok çok cömerdim, sen bu güzelliği gösterdin, ben sana ne hayatlar bahşederim.” diye Allahu Teâlâ hazretleri lütfedecek.

Ama senin içinde şehitlik arzusu yanacak.

“Nasıl olur da kaytarırım, kaçarım? Nasıl olur da geri dururum?” demeyeceksin!

Sen cân u gönülden Allah yolunda canını vermeye, malını vermeye Allah’ın dinine hizmet etmeye gayret edeceksin. Allah da; “Ey kulum, ihlâsını anladım, al mükâfatını!” diyecek.

Öyle demiş; Kur’ân-ı Kerîm’den de biliyoruz, ecdadımızın hâlinden de biliyoruz. Dede-lerimiz gelmişler; kefenini yıkamış, kolunun altına almış veya “başına sarık” diye dolamış, arkasından sarkıtmış, öyle gitmiş, “Şuralarda öleyim de şehit olayım, Allah’ın huzuruna şehit olarak varayım.” diye gitmiş.

Allah neler vermiş, ibret alsanıza!

Tarihi neden okuyoruz?

“Anlaşmaların maddelerini ezberleyelim.” diye mi okuyoruz? Bin dokuz yüz bilmem kaçta şu oldu, bin yedi yüz bilmem kaçta şu oldu.

Bunu ezber için mi okuyoruz?

İbret alacağız!

Allah, yolunda yürüyenlere mükâfât veriyor. Yolunda çalışmakta duranları bisikletin devrildiği gibi yana deviriyor. Aklınızı başınıza toplayın, dininize hizmet edin. Çocuklarınıza sahip olun, evlâtlarınızı müslüman yetiştirin.

Komşunuzla iyi geçinin, kavga gürültü etmeyin. Cami cemaati, tefrikaya düşmeyin! Müslümanlar, birbirinizle çekişmeyin, çatışmayın. İnsan tefrikaya düştü mü rezil oluyor. Müslüman Müslümanla çatışıyor da ne hallere düşüyor.

Allahu Teâlâ hazretleri şu mübarek gece hürmetine muhabbetin o balını bize, damağımıza tattırsın. O tadı damağımızdan eksik etmesin. Birbirini Allah için seven hakiki, gösterişsiz candan seven has halis kardeşler olmayı Allah bize nasip eylesin.

Allah gösterişi sevmez. Gösterişin Arapçası *riyâ*. Allah riyayı sevmez. Allah'ın en sevmediği huylardan birisi riyadır.

Allah neyi sever?

İhlâsı sever, halis muhlis kulu sever. Candan seveceksin, göstermelik değil; yüzüne gülp de arkadan kuyu kazmak yok. Yüzüne;

“Nasılsın, Allah ömürler versin!” deyip de arkasından şikâyet etmek yok. O münafıklıktır.

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ

*İnne'l-münafıkîne fi'd-derki'l-esfeli mine'n-nâr.*⁴ “Münafıklar cehennemde en aşağı tabakada olacaklar.”

Münafık paçayı kurtaracak mı? Öyle iki yüzlü hareketinden cenneti bulabilecek mi?

Bulamayacak.

Ne var, ne olur Allah için seversek?

Muhabbet olur. Muhabbetten hayır olur, bereket olur. Bak şu cemaatin bereketinden, hayrından yan tarafı yaptık. Baktıkça hoşuma gidiyor. Yardım edenlerden, Allah bir kuruş vermiş olanlardan razı olsun. Güzel oluyor; şu halıları yemyeşil döşemişler. Duvarları güzel badana etmişler, güzel oluyor. Temizlik insanın içini ferahlatıyor. Temiz bir yerde insanın namaz kılışı bile bir başka türlü oluyor. Allah bizi hakiki müslüman eylesin.

---

⁴ 4/Nisa, 145.

Bu hakiki Müslümanlığı öğrenmeyince olmaz.

Müslüman ne demek?

“Selâmet” köküyle ilgili.

Müslüman ne demek?

“Kendisini Allah’a teslim eden, böylece selâmete eren kimse” demek.

“Yâ Rabbi! Ben sana iman ettim, teslim oldum. Ne buyurursan dinleyeceğim, sözünü tutmaya karar verdim, huzuruna geldim, kapına geldim yâ Rabbi!” demek kısaca.

Hani şöyle Türkçe kelimelerle söylemek gerekirse Müslümanlık bu.

Müslümanlığın ilk adımı bu da; bakalım etrafınızdaki müslümanlar bu adımı atmış mı siz bir düşünün.

“Yâ Rabbi! Ben sen ne dersen onu tutmaya razıyım, teslim oldum, senin buyruğunu tutmaya kapıya geldim.” diyebilmiş miyiz?

Onu bir ölçüverin. Tabi siz kardeşlerim, ben hüsn-ü zan ediyorum, tabii bu kardeşlerim iyidir ama ekseriyetle müslümanlar daha bu ilk adımın şuurunda bile değil.

Allah'a teslim oldun mu olmadın mı? Allah'ın emirlerini tutmaya razı mısın değil misin?

Emirlerini tutacaksın, yasaklarından kaçacaksın!

Kaçmıyor; haramları yiyor, farzları terk ediyor.

“Böyle Müslümanlık olur mu hocam?”

Yapmaz, müslüman olan yapmaz!

Yapıyorlar. İçki satmak haram, satıyor; faiz yemek haram, yiyor; yalan söylemek yasak, haram, yapıyor; gıybet, dedikodu yasak, yapıyor. Ne kadar yasak varsa yapılmaya başlanmış, ne kadar emir varsa dinlenmemeye başlanmış. Ceza ondan geliyor! Siz Bulgar'da kuvvet mi var sanıyorsunuz?

Vallahi de yok billahi de yok! Kuvvet ve güç sadece Allah'tadır! Allah bizi zilletle cezalandırıyor. Sen Allahu Teâlâ hazretlerinin yolunda yürümezsen Allah zillete düşürür. Sen Allah'ın istediği gibi kul olmazsan ceza gelir; o zaman insan maskara olur.

Koca adam içki içince, haram yiyince nasıl sokakta çocuklara rezil kepaze oluyor? O duruma düşer.

Onun için dinimize sımsıkı sarılacağız. Bilmiyorum belki dilim iyi dönüyor, güzel anlamıyorum.

Allah'a tam teslimiyet olacak. Aç Kur'ân'ı Kerîm'i; "Yâ Rabbi! Bu senin kitabını sayfa sayfa okuyacağım." de, her sayfada öğrendiğimi tutacağım.

Var mısın bu geceden itibaren, hadi bakalım, yap göreyim! İlk sayfadan itibaren başlayacaksın, ne dediye tutacaksın! Neyi "Yapma!" dediye onu terk edeceksin; Müslümanlık böyle olur.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ
أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ

*Ve ma kâne li mü'minin ve lâ mü'minetin izâ kada'llâhu ve resûlühû emren en yekûne lehümü'l-hiyaretü min emrihim.*⁵ "Allah ve

---

⁵ 33/Ahzab, 36.

Resûlu bir şeye hükmetsin de, şu şöyle olsun desin de, müslüman sonra, ‘Hele bir düşüneyim, dur bakayım, kafama uyarsa yapayım!’ desin.”

Böyle olmaz!

Müslüman *semi'nâ ve eta'nâ sem'en ve tâaten*, diyecek. “İşittim, duydum, anladım yâ Rabbi! Tamam itaat ediyorum.” diyecek.

Bu şuurda olmazsak olmaz!

Allahu Teâlâ hazretlerinin bizim ibadeti-mize ihtiyacı yok! Bizim her şeyimiz O'na bağlı, biz muhtacız.

أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ

*Entümü'l-fukarâü ila'llâhi va'llâhu hüve'l-ğaniyyü'l-hamîd.*⁶ “Allah'a muhtaç olan varlıklar sizsiniz, Allahu Teâlâ hazretlerinin sizin ibadetinize hiç ihtiyacı yok!”

İhtiyacı yok ama biz biliyoruz ki Allah bize sağlık vermiş, sıhhat vermiş, para vermiş, evlat vermiş, oğul vermiş, izzet vermiş, rahatlık

---

⁶ 35/Fatır, 15.

vermiş, gül gibi bir memleket vermiş, ağaçlarında baharlar çiçekler açmış, şırıl şırıl sular akıyor, kuşlar ötüyor; çok büyük nimetleri var. Biz teşekkür borcumuzdan ibadet ediyoruz.

Zorlama değil, kılıçla kamçıyla sopayla değil, biz bu nimetleri veren Rabbimiz'e sevgiyle, teşekkür sadedinde ibadet ediyoruz. İşte herkesin bu şuura ermesi lazım. Allahu Teâlâ hazretleri cümlemizi şuurlu müslüman eylesin.

Şuursuz oldu mu olmaz, sevap da olmaz. Bir insan bir camiye gelir, öteki insan da gelir. Biri bin sevap alır, ötekisi bir sevap alır, gider. Fark, şuur farkı.

Daha önceki derslerimizde hadîs-i şerîfte bunu okuduk da izah ettik. Şuuru nispetindedir. İnsanın şu camiden, şu namazdan, şu ibadetten, şu taatten, şu kulluktan aldığı mükâfât şuuruna göredir.

Ne kadar şuurlusun?

Ne kadar candan yapıyorsan ne kadar düşünerek taşınarak yapıyorsun ona göredir. Yunus Emre gibi, öteki evliyâullah gibi, bir çiçeğe bakmışlar ne manalar düşünmüşler:

Sordum sarı çiçeğe.

Neden boynun eğridir?

diyor, çiçekle konuşuyor.

“Boynum eğri ama özüm hakka doğru” diyor çiçek de.

“Sen benim boynumun eğriliğine bakma; ben hak yolda dosdoğru gidiyorum.” diyor.

Çiçeğe öyle diyor. Dolaba soruyor, bostan dolabına;

“Sen niye inilersin?”

“Derdim vardır; ondan inilerim.”

“Sen de böyle dertlen, ey müslüman!” demek istiyorum.

Mevlânâ Celaleddin-i Rûmî diyor ki;

“Bak bu ‘ney’in içinde bir ateş var.” diyor.

Ney çalıyor ya; “Bu neyin içinde bir ateş var. Kimde bu ateş yoksa o yok olsun!” diyor.

Allah Allah, ne demek istiyor?

Müslümanın içinde o yanıklık olacak. “Allah” dediği zaman;

وَجَلَّتْ قُلُوبُهُمْ

*Vecilet kulûbühüm.*⁷ “Kalbleri hoplayacak.”

Tüyleri diken diken olacak. Kendisine nimetleri vermiş olan Rabbinin adı anıldığı zaman, emri bahis konusu olduğu zaman akan sular duracak. Öyle olmadıktan sonra ne anladım ben Müslümanlıktan. Kimse bir şey anlamıyor zaten.

“Zaten biz bu müslümanları anlayamıyoruz!”

Onun için bu müslümanların işi hiç anlaşılmıyor. Çünkü bir acayip hal.

Şu mübarek gece hürmetine Allah bizi İslâm'ın hakikatine, ruhuna âşına eylesin. O güzel kokuları duymayı nasip eylesin. Çok güzel kokusu var İslâm'ın, çok güzel râyiha-ı tayyibesi var. Milletin haberi yok.

İslâm sevgi, muhabbet dini; sevgiyi bilmiyorlar. Oturtacaksın, eline cetveli alacaksın;

---

⁷ 8/Enfal, 2; 22/Hacc, 35.

“Sevme şöyle oluyor.” diye çocuk öğretir gibi öğreteceksin. Sevmeyi öğreteceksin. Millet sevmeyi bilmiyor, kardeşini sevmeyi bilmiyor.

Affetmek...

وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ

*Ve'l-âfîne ani'n-nâs.*⁸

İnsanları affedenleri büyük derecelere erdireceğini, Allah Kur'ân'ı Kerîm'de bildiriyor. Affedemiyoruz, fedakârlık yapamıyoruz. Şöyle kesemizden bir bağışta bulunduğumuz zaman, bir iyilik yaptığımız zaman o para gidiyor ama o lezzetin tadına erememişiz. Ama plaja ama yazın deniz kenarında eğlenmeye milyonlar gidiyor.

Allah bunu görmüyor mu? Allahu Teâlâ hazretleri görmüyor mu?

İslâm'a yardıma gelince kesesini açıyor, eli titreye titreye bir yeşil onluk veriyor ama yaz gününde safaya gelince o zaman milyon veriyor. O zaman çıkarıp milyon veriyor.

---

⁸ 3/Âl-i İmrân, 134.

Şimdi oldu mu? Âşık-ı sâdıkın işi bu mudur?

Onun için Allah bize de işte o ney'in içindeki ateşten versin, o yanıklıktan versin.

Ney neden öyle yanık yanık çalıyormuş?

Mevlânâ remz olarak diyor ki;

“Vatanından ayrı kalmış, hasreti var. Hasretliğinden, diyar-ı gurbete düşmüş de asıl vatanını özlüyor da ondan böyle içi yanık.”

Biz de vatanımızdan ayrı düşmüşüz. Biz de Rabbimiz'e döneceğiz, gelmişiz diyâr-ı gurbete, dünya denilen bir mihnethaneye; sonra varacağız.

Kimin huzuruna varacağız?

Allahu Teâlâ hazretlerinin huzuruna varacağız.

وَالَيْهِ تُرْجَعُونَ

*Ve ileyhi türceûn.*⁹

O'nun huzuruna döndürüleceğiz.

---

⁹ 2/Bakara, 28, 245; 10/Yunus, 56.

Nasıl varacağız?

Ellerimiz ayaklarımız zincirli, boynumuza halkalar geçirilmiş, hâkimin huzuruna getirilir gibi mi gidelim?

Böyle mi gitmek iyi?

“Gel kulum, ben senden razı sen benden razı, gel bakalım sevgili kulum!” diye o hitaba mazhar olup mu gitmek iyi?

Bu, burada çalışarak elde edilecek.

c. Kiblenin Kâbe’ye Çevrildiği Gün

Şimdi bir mâna hatırıma geldi:

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* -Allah şefaatine erdirsin, yolundan ayırmasın, yoluna canımız feda olsun. Allahu Teâlâ hazretleri sünnetini ihyâ edip sünnetine sımsıkı sarılıp tutup şehit sevapları alanlardan eylesin - Benî Seleme yurduna gitmiş. Medine’nin mahalleleri yurt yurt, kabile kabile.

Benî Seleme yurdunda Bişr b. Berâ *radıyallahu anh*’in annesini ziyarete gitmiş. “Rahatsız” diye hasta ziyaretine gitmiş. Orada mescitte namaz kılarken âyet-i kerîme nâzil olmuş:

“Biz senin gökyüzüne doğru şöyle bakıp da ‘Yâ Rabbi!’ diye iltica etmeni, içinden geçen niyetleri biliyoruz. Ey kulumuz, elçimiz Muhammed! Sen Kâbe’ye dönülmesini istiyorsun; hadi bakalım Kâbe’ye dön!” diye namazın içindeyken âyet-i kerîme inmiş, Kudüs’ten Kâbe’ye doğru dönmüşler.

Niye Kudüs’e doğru dönüyordu?

Kâbe puthane idi, Mekke fethedilmemişti, orada putlar vardı. Puthane olduğundan Peygamber Efendimiz Medine-i Münevvere’de namaz kılarken o tarafa doğru dönmüyordu da Kudüs-ü Şerîfe dönüyordu.

Orada Medine-i Münevvere’de dönmüşler Kudüs’e doğru namaz kılarken vahiy geliyor:

“Ey kulum, ey peygamberim yönünü Mekke-i Mükerrreme’ye, Kâbe-i Müşerrefe’ye dön.” diye namazın içinde Peygamber Efendimiz vahyi alınca Kâbe-i Müşerrefe’ye dönmüş, cemaat de dönmüşler, saf yer değiştirmiş. Hadi, namazın içinde bu sefer başlamışlar Kâbe-i Müşerrefe’ye, Mekke’ye doğru namaz kılmaya.

Ne zaman?

Beraat gecesinde. Bu berat gecesinin mükâfatlarından. Peygamber Efendimiz'e ih-sanların biri. Bu gecede, bu mübarek günde hicretten on sekiz ay kadar sonra daha Mekke fethedilmeden Allahu Teâlâ kuluna böyle bir ikram eylemiş.

Neden?

Çünkü yahudiler;

“Muhammed hem bizim dinimizi kötülü-yor, hem de bizim kıblemize dönüyor.” de-meye başlamışlar. Tabi bu söz Peygamber Efendimiz'e ağır geliyor. İstiyor ki Kâbe-i Mü-şerreffe'ye dönülsün. Ama emir Kudüs'e doğru. Dönerken vahiy gelmiş; bu mübarek günde yönünü dönmüş.

Peki, sen puthaneden yönünü hakka dön-dün mü bu gece?

Peygamber Efendimiz'e o zaman nasip ol-muş, o dönmüş; sen yönünü hakka döndün mü?

Öyle düşüneceksin. İnsan her şeyden ibret alacak, tarihî hadiseden de ibret alacak. De-mek ki bu mübarek günde Allahu Teâlâ hazret-leri Peygamber Efendimiz'e şöyle emretmiş. Kur'ân-ı Kerîm'de de âyet var:

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً
تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ

*Kad nerâ takallübe vechike fi's-semâi fe-
le-nüvelliyenneke kıbleten terdâhâ fe-velli
vecheke şatra'l-mescidi'l-harâm.*¹⁰

İşte şuralarda da ayetler vardır:

Fevelli vecheke şatra'l-mescidi'l-haram.

Mihrabın üstünde o tarafa dönmüş.

Peki, o dönmüş, olmuş bitmiş. Sen de dünyaya meyletmekten, nefse kul olmaktan gafletle ömür geçirmekten yönünü hakka döndün mü?

Hadi bakalım sen de kibleyi bir değiştir. Hadi bakalım nefsinin yularından tut; “Gel bakalım, sen nereye gidiyorsun?” diye onu şöyle bir hakka döndür bakalım. Eğer bu gece bizim için kiblemizi bâtıldan hakka, doğru tarafa çevirme günü, gecesi olursa ne mutlu bize! Kazandık; işte o zaman kâr ettik!

---

¹⁰ 2/Bakara, 144.

Sonra bu mânayı hatırınızda tutun. Allahu Teâlâ hazretlerinin yoluna dönün. Başka çare yok. Hem dünyanın saadeti hem âhiretin saadeti hakka dönmekte. Hakka aykırı gitmekte bir fayda yok. Çok kimseler bunları denediler; hayatlar ömürler geçti, geçtikten sonra fayda vermez.

Bu aksakallı amcalarımızın, ön saflarda namaz kılan amcalarımızın eteklerine yapışıp ömürlerinden ne ders aldıklarını sorun. Sorun bakalım ne diyecekler, gençlere ne tavsiyeleri var?

“Ben böyle ihtiyarladım, şu fikre geldim; aman siz şöyle yapın!”

Bakalım neler diyecekler?

Bir arkadaşla görüştük, Ankara’da elektrik yüksek mühendisi. Zekâsı müsait, “füze yap” desen yapar, “tayyare icat et” desen icat eder; böyle bir alim. Allah bir müstesna akıl vermiş, bir müslüman insan.

“Şu füzelerden yapsanıza. Şu kâfirlerin hallerine bak, boyuna birbirlerine füze donatıp duruyorlar. Yapamaz mısınız?” dedim

“Yapılır hocam!” diyor.

Neredeyse ben evimi barkımı satıp füze yaptıracağım.

Yaparız biz! İman oldu mu her şey yapılır. Uçak da yaparız, gemi de yaparız, denizaltı da yaparız, atom bombası da yaparız; her şeyi yaparız. Biz İslâm'dan ayrıldığımız için Allah bize zillet veriyor. İslâm insanı izzete döndürüyor.

O kardeşimiz diyor ki;

“Hocam, ömür geldi geçti, ne kıymeti var? Elli küsur yaşımıza gelmişiz. Şu ömürden bir hak yoluna harcadığım zamanları tatlı buluyorum. Ötekilerin hepsi boş.”

Allah yolunda geçti mi ne mutlu! Namazda geçti mi ne mutlu! Orucunu tutabildin mi ne mutlu! Ama nefse uyup da bir oyun edip de ibadetten geri kaldın mı onun pişmanlığı kalıyor. İbadetin bir zevki kalıyor, günahın çok büyük pişmanlığı kalıyor. Pişmanlıkla da bitmiyor; ondan sonra âhirette de cezası kalıyor. Allah Teâlâ hazretleri bizi zeki insan eylesin. Müslüman akıllı olacak, âhiretini kurtarmadıktan sonra ben ona akıllı demem.

Onlar kiblelerini döndürmüşler.

Neden döndürmüşler? Niye önce Kâbe'ye döndürmemiş?

“Puthane” diye.

Sonra niye döndürmüş?

“Allah emretti” diye, yahudilere uymak için. Yahudiler ehl-i kitap. Kur'ân-ı Kerîm'de onlara *ehl-i kitab* deniliyor.

Muhterem kardeşlerim!

Yahudilere ehl-i kitap deniliyor; onlara bile uymak doğru olmuyor da biz şimdi bu zamanın kâfirine, komünistine niye uyuyoruz? Niye bizim evlatlarımız komünist oluyor?

Öyle şey olur mu?

Dışarıda onlar bizim kardeşlerimiz kesiyorlar, bu burada gelmiş komünist oluyor.

Olur mu?

Biraz insaf, vicdan, akıl, irfan bir şey yok mu bizde?

Bak, hakka döneceğiz. Nasıl onlara muhalefet dinimizin emri ise Peygamber Efendimiz'in uygulaması ise biz de özümüze

döneceğiz, kendimize döneceğiz. Öyle taklit yok. Kendi imanımıza döneceğiz.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi hayırlara erdiren.

d. Af ve Mağfiret Gecesi

Böyle bir Berat gecesinde Peygamber Efendimiz'in bir hatırasını naklediverelim. Hz. Âişe validemizin odasına gelmiş, yavaşça elbisesini almış, sonra çıkmış gitmiş. Hz. Âişe validemiz; “Dur bakalım nereye gidiyor?” diye peşinden gitmiş.

Medine-i Münevvere'nin kabristanı var: *Bakiye veya bakiyyü'l-garkat* derler. Baki kabristanına gitmiş; onu orada görmüş. Sonra dönmüş gelmiş, diyor ki;

“Ey Âişe, Allah'ın Resûlü sana bir gadir edecek mi sandın? Öyle bir endişe mi ettin?”

O, Allah'a ibadete gidiyor. Ötekisi de; “Acaba başka nereye gidiyor?” diye merak etmiş.

O zaman demiş ki;

“Yâ Âişe, sen bu gecenin nasıl bir gece olduğunu biliyor musun? Bu Şaban'ın on beşinci

gecesidir. Allahu Teâlâ hazretleri bu gecede Kelb kabilesinin koyunlarının tüyleri adedince müslüman kulu cehennemden âzat edecek, affedecek.” buyurmuş.”

Bu gece affolunma gecesi. Sahih hadis kitaplarında, mesela *et-Tergîb ve't-Terhîb*'de, Abdulkadir Geylânî hazretlerinin kitabında, başka yerlerde rivayetleri olan bir bilgi.

Sonra Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz yine böyle bir Berat gecesinde Hz. Âişe validemizin odasına gelmiş de demiş ki;

“Yâ Âişe, bu gece beraat gecesidir. mübarek bir gecedir. Allahu Teâlâ hazretleri bu gecede çok hayırlar ihsan etmiştir. Bana müsaade eder misin Rabbime ibadet edeyim?”

Bak Peygamber Efendimiz hanımına danışıyor:

“Müsaade eder misin ben bu gecemi ibadetle geçireyim?” diye.

Şu zerafete bak!

Peygamber Efendimiz'in yanına kızı Fatımatü'z-Zehra geldiği zaman Peygamber

Efendimiz ayağa kalkarmış. Şu hareket bana çok dokundu, gözüm yaşardı, ağladım:

Peygamber Efendimiz babası, sonra peygamber, sonra peygamberlerin en yüksek mertebelisi, gelmiş geçmiş insanların efendisi, sonra o kavmin en büyük insanı! Kızı gelmiş. “hoşgeldin kızım” der, minderinde oturtmuş.

Peygamber Efendimiz ayağa kalkarmış, “gel kızım” diye karşılamış, elinden tutarmış, alnından öpermiş, kendi minderine oturtmuş.

Şu zerafeti görüyor musunuz? Şu insanlığı, inceliği, şu edebi, şu ahlâkı, terbiyeyi görüyor musunuz? Kız çocuğuna şu yapılan muameleye bakın.

“Etraftan öğrenmiştir!”

Hayır! O devrin insanları kız çocuğu olduğu zaman utanır, çarşıya pazara çıkamazlar-mış.

Çocuk doğdu. Ne doğdu? Kız doğdu, “aman” der, kaçarmış. Arkadaşları ayıplayacak diye...

Erkek olursa makbul de kız olursa makbul değil. Kız çocuklarını toprağa gömüverirlermiş. Cahiliye devri değil mi? Cahillik başa bela. Diri diri toprağa gömerlermiş.

وَإِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ

*Ve ize'l-mev'ûdetü süilet, bi-eyyi zenbin kutilet.*¹¹ “Hani o toprağa gömülen kız çocukları hakkında sorgu sual olacak ya; ‘Ne günah ettiler de bu masumcukları toprağa gömdünüz?’ diye o gömenler hesaba çekilecek ya!” deniliyor.

Öyle bir muhitte Peygamber Efendimiz’in zerafetine bakın ki kızı geldiği zaman elinden tutuyor, “hoşgeldin kızım” diyor, kalkıyor ayakta karşılıyor, yerine oturtuyor.

Hanıma; “Müsaade edersen ben bu gece ibadetime devam edeyim, izin verir misin?” diyor.

Allah bize o güzel ahlâktan nasip etsin. Evimizde muhabbet nasip etsin. Kızımıza karımıza muhabbetli olmayı nasip eylesin.

---

¹¹ 81/Tekvir, 8-9.

Kızımızı, karımızı da bize karşı sevgili, saygılı eylesin. Muhitimizde, mahallemizde muhabbet nasip etsin. Camimizde, cemaatimizde muhabbet nasip etsin.

Fesübhanallah! Bir beyanat; ölür müsün öldürür müsün? Düşmanın etmeyeceği laf.

“Kırk sekiz saatte Hatay’ı alırız!”

Senin başka derdin yok mu? Senin hiç başka derdin kalmadı mı? Aşağıdaki İsrail’le uğraşsana.

“Kırk sekiz saatte Hatay’ı alırız!” diyor, Suriye.

Fesübhanallah! Orada da Müslümanlık kalmamış demek ki veyahut o sözü söyleyen müslüman değil.

Müslüman kardeşliğinde öyle şey var mı?

Demek ki biz iyi müslüman olsak, bir de etrafımızdaki insanları iyi müslüman etmeye çalışsak dünyaya çok iyilik edeceğiz. Bazı adamlara İslâm’ı öğretsek de müslüman olsalar çok hayırlı olacak. Çünkü müslüman olmayınca adam çok fena oluyor. Cami olduğu için

kötü söz söylemek istemiyorum, çok fena oluyor.

Müslüman olmadı mı bir insan hayvandan da aşağı oluyor. O halde şu insanlara iyilik yapmak istiyorsak bunları müslüman edelim. Hem böyle ülkemizden çıkalım, “turistik gezi” bilmem ne diyerek, başka insanları İslâm’a davet edelim. Biz çevremizi İslâm’a davet etseydik şimdiye kadar müslüman olurlardı. Kendi memleketimizde bile ihmal ettiğimiz köyler var. Yıllar yılı gitmemişiz de ölülerini dereye atıverirlermiş. Gömmek yok. Validen duydum.

Kendi memleketimize hayrımız olmamış, çalışmamışız, şimdi üzülüyoruz. Bunlar bize ikaz olsun da bundan sonra hak yolda yürüeyim. Şu mübarek gece hürmetine, şu edeplerden, şu çalışkanlıklardan, şu güzel hallerden Allah bize ihsan eylesin.

e. Peygamber Efendimiz’in Duası

Peygamber Efendimiz dua etmiş. Duası ne kadar güzel! O duayı biz de tam iştirak ederek yapalım. Buyurmuş ki;

حَفِظْتُ مِنْ دُعَائِهِ

Hafiztü min duâihî.

Hız. Âişe validemiz, dua ederken kulak vermiş. Peygamber Efendimiz bu Beraat gecesinde bir secdeye kapanmış; secdede o kadar durmuş ki -tabi böyle kandiller elektrikler yok, karanlık ama mehtap, çünkü bu gece on dördünü on beşine bağlayan gece ya, mehtaplı gece, dışarısı nurdan çalkalanıyor- şöyle el yordamıyla; “Acaba Allahu Teâlâ hazretleri canı aldı mı?” diye yoklamış. Evde ışık yok ama şöyle bir yoklamış.

“Ne oldu? Resûlullah Efendimiz’den ses seda çıkmıyor. Acaba secde halindeyken Allah ruhunu kabz mı ediverdi?” diye yoklamış.

Eli topuğuna değince, Peygamber Efendimiz topuğunu kıpırdatınca hayatta olduğunu o zaman anlamış

Secdeye kapanmış... Hazreti Âişe validemiz; “Acaba vefat mı etti?” diye zanna düşecek kadar uzun secde. Secdesine kulak vermiş. Peygamber Efendimiz bu gecede şöyle dua ediyormuş:

سَجَدَ لَكَ سَوَادِي وَخَيَالِي

Secede leke sevâdî ve hayâlî. “Yâ Rabbi! Benim sana hem bedenim, hem hayalim, ruhum secde ediyor.”

Sadece dış şekil ile secde etmek mühim değil. Biz de secde ediyoruz ama secdeden secdeye fark var. Biz de namaz kılıyoruz ama namazdan namaza fark var.

Evliyâullahtan birisi bakmış müezzinin birisi ezan okuyor. Taşın üstüne çıkmış, ezan okuyor. Şöyle bir bakmış;

“İn oradan, ezan öyle okunmaz!” demiş.

Öteki adam da kızmış;

“Gel sen oku öyleyse!” demiş.

Hani kızarız ya, o da kızmış. Tabi bilememiş karşısındaki adamın durumunu.

O adamcağz taşın üstüne çıkmış, bir “Allahu ekber” deyince taş çatırdamış, ikiye ayrılmış.

“Allahu ekber” deyişten deyişe fark var. Allah’ın öyle kulları var, öyle mübarek kulları var. Candan olunca başka.

Yalnız bedenen secde değil, ruhun da secde ediyor mu? Ruhun da Allahu Teâlâ hazretlerine secdeye geliyor mu? Yoksa âsi âsi başka yerde mi geziyor?

Namaza duruyoruz, hesap yapıyoruz. Namaza duruyoruz, yarınki işleri planlıyoruz. Namaza duruyoruz, aklımız fikrimiz başka yerde. Kötü şeyler akla geliyor.

Fesübhanallah!

Ruhumuzu terbiye etmemişiz. Terbiyesiz, edepsiz! Namaz Allahu Teâlâ hazretlerinin huzuru, bak edepsizin düşündüğü şeye! Terbiyesi kıt.

“Hocam, bu ruhun da terbiyesi mi olmuş?”

Ne sandın ya! Bu ruh terbiye edilmezse bedeni de berbat eder. Asıl bu ruhun terbiyesi esas. Bedeni de terbiye edeceğiz.

Ben şimdi şu memlekette güç kuvvet sahibi olsam, bütün herkesi jimnastik yapan çakı gibi insan yapmaya uğraşırım. Camide müslümanlara bakıyorum, -tabi yaşlı amcalarımız ömürlerinin çoğunu yaşamışlar, onlara

sözümüz yok da- kendisini salıvermiş; bir der-
beder, güçsüz, kuvvetsiz...

Müslüman sırım gibi olacak, çakı gibi ola-
cak. Sapasağlam olacak, sağlam müslüman
olacak.

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

المؤمن القوي خير من المؤمن الضعيف

*el-Mü'minü'l-kaviyyü hayrün mine'l-
mü'mini'd-daîfi.* “Sıhhatli, kuvvetli Müslü-
man, zayıf müslümandan daha hayırlıdır.”

Bizim hacı amca sigarayı cebine koymuş,
her gün ciğerine katran postalıyor. Bu sıhhati
sana Allah verdi; sen niye bu emanete hıyanet
ediyorsun?

“Hocam, sigara mekruhmuş çok aleyhinde
konuşma!”

Konuşurum! Zararı var; kansere yol açı-
yor, öksürük yapıyor tıksırık yapıyor, nefes
darlığı oluyor. Sonra geç anlıyor, elli altmış ya-
şına gelince; “Tüh, on beş yaşında heves ettim
şu sigaraya ama ciğerlerimi kurum doldurdum;
şimdi bir türlü rahat edemiyorum.” diyor.

Sıhhatli olmasına da dikkat ederiz. Gökbepleri salıvermişiz, şişmanlamışız, yağlanmışız. Eskiden pehlivan olurmuş.

Bir gazetede yazıyordu:

“Süleymaniye camiinin imamı nasıl olacak?”

Kanuni Süleyman şart koşmuş:

“Ok atmasını bilecek, ata binmesini bilecek, şiir bilecek, edebiyat bilecek...” filan bir sürü madde sıralamış.

Cemaatinden aşağı kalır da o cemaat o hocayı dinler mi?

Her bakımdan üstün olacak. Pazuysa pazu, bilekse bilek, ata binmekse ata binmek, ok atmaksa nişancılıksa nişancılık. Çünkü numune insan! Her şeyi güzel olacak. Müslümanın her şeyi güzel olur.

Bir de şartlarının birisinde altına da yazmış: -ya bu eski insanlar hoş insanlarmış, biz bunları tanıyalım - “Karısı da güzel olacak.” demiş.

“İmam efendinin karısı da güzel olacak.” diye vakfiyesine cümle koymuş.

“E, Kanuni Sultanım, niye bu kaydı koydun?”

İmam efendinin hanımı güzel olunca başkasına bakmaz. Namusu bütün olur, namazı doğru kıldırır. Bak neleri düşünmüşler.

Bunlar büyük medeniyet kurmuş insanlar, bunlar büyük insanlar. Biz şimdi Süleymaniye'nin taşını görüyoruz, ruhunu da görelim. Ruhunu da görelim. Bbak işin orasını bile düşünüyor. Tabi gözü dışarda olursa rezalet olur. Hem imam hem gözü dışarıda; olur mu? Hem müezzin, -Allah etmesin- hem de minareden, şerefesinden komşunun kızı ile işaretleşirse -Allah etmesin- olur mu?

Olmaz!

Onun olmaması için ne lazım?

İyi terbiye edeceksin. Şöyle olacak, böyle olacak ama bir de hanımı güzel olursa dışarı bakmaz. Bizim dedelerimiz ârif insanlardır. Bir şiir yazar; bizim dedelerimizin düşündüğü şeylere şimdikilerin aklı ermez. Bir şiir yazar; veznini düşünür, kafiyesini düşünür, bilmem edebî sanatını düşünür. Bin bir tane nükte yapar, bin bir tane sanat yapar.

Sonra harflerini toplarsın, tarih de çıkar.

Sübhanallah!

Bu kadar hüneri bir cümlenin içinde, bir mısraın içinde nasıl topladın? Arif insanlar, zarif insanlar... Her şeyi özene bözene yapmışlar.

Bir profesör arkadaşım vardı, az önce konuştuk:

“Çok güzel eserler yazmışlar. Ben onların yazdığı Arapça eserler üzerinde derinleşiyorum, ona çalışıyorum.” diyor.

Yazar ya, insan Allah'ın yoluna bağlanıp da sırtını imana dayadı mı çok kuvvetli insan olur. Eseri de çok güzel olur. Biz de öyle olacağız ama bağlanmasını bilirse, sırtımızı sağlam yere dayamasını bilirse.

Bizim zayıflığımız bilgisizlik! Bizi elesen bilgi yok. Arapça bilmeyiz, Farsça bilmeyiz, dinimizin kitaplarını okumamışız, Kur'an'ın içinde ne olduğunu bilmiyoruz; ondan oluyor.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi ilim sahibi de eylesin. Sadece bedeni ile secde etmek değil de ruhuyla da secde etmek lazım. Ruh da, içi

de, tam mâneviyatı ile secde edenlerden eyesin.

وَأَمِّنَ بِكَ فُؤَادِي

Ve âmene bike füâdî. “Yâ Rabbi! Gönlüm sana iman etti.” diyor Peygamber Efendimiz, duasına devam ediyor.

Tamamlayıverelim; hem öyle dua etmiş oluruz hem onun duasını öğrenmiş oluruz.

أَبُو لَكَ بِنِعْمَتِكَ وَاعْتَرَفْتُ لَكَ بِذَنْبِي

Ebûü leke bi-ni'metike va'teraftü leke bi-zenbî. “Yâ Rabbi! Senin bana vermiş olduğun nimetleri bildim, itiraf ediyorum, sen bana çok nimetler verdin ve benim kusurlarımı, günahkâr olduğumu da bildin, kusurlarımı itiraf ediyorum.” diyor Peygamber Efendimiz.

Peygamber Efendimiz!

Kişi kusurunu bilmek gibi irfan olmaz. İnsan kendi kusurunu bilmeli. “Benim şu tarafım zayıf, şu eksikim var.”

Bilirse düzeltir.

“Yâ Rabbi! Çok günahkârım, sana layık kulluk edemedim, ben bu işi anlayamamışım, bu dini de gericilik sanmışım, bunların bu kadar zarif olduğunu bilememişim. Kabahatim de çok, ömrümü de zaten günahlı yollarda geçirdim.”

Eh, itiraf edersen, tevbe edersen tevbe-lerin kabul olduğu akşamdır.

İnsan günah işleyebilir.

Eder mi, eder. Etmemesi lazım ama günahsız insan olmaz. O zaman günahkâr olunca ümitsizliğe düşün mü?

Hayır. Ümitsizliğe düşmek yok. Ümitsizliğe düşmek haram, biliyor musunuz?

Allah haram etmiş.

لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ

*Lâ taknetû min rahmetillâh.*¹² “Allah’ın rahmetinden ümit kesmek büyük günahdır.”

---

¹² 39/Zümer, 53.

“Allah beni affetmez, ben muhakkak cehenneme gideceğim!”

Büyük günaha şimdi girdin. Öyle şey yok! Allah’ın rahmetinden ümit kesmek yok!

“Ama hocam, benim günahım çok fazla!”

Ne kadar çok olursa olsun, Allah’ın mağfi-reti daha geniş, Allah’ın rahmeti daha büyük. Allah affeder. Yeter ki sen candan pişman ol.

Bak Peygamber Efendimiz bize numune olarak söylüyor:

“Yâ Rabbi! Nimetlerini itiraf ediyorum, bana çok nimet verdin. Kusurumu, günahımı da itiraf ediyorum.” diye söylüyor, hatasını arz ediyor.

ظَلَمْتُ نَفْسِي

Zalemtü nefsi.

Onun hatası nasıl olur?

Peygamber Efendimiz çok yüksek bir kuldur.

O büyük insanların hatası, bizim çok yüksek ibadetlerimizden daha yüksek. Bir şeyde bir ihmaldir, bir anlık bir şeydir; ona “hata”

der. Onları bizim günahlarımız gibi düşünmemek lazım. Onların halleri başkadır; bir an Allah'tan gafil olduğuna "hata" der.

Bizim ömrümüz gafletle geçer de bir an hatırlarsak seviniriz; "Allah aklıma geldi de andım." diye seviniriz. Onlar bir anlık aklı bir yere takılsa da bir dünya işiyle birazcık meşgul olsa ona üzülür. Onların "günah" dediğine sakın aldanmayın. Peygamber Efendimiz insanların en yükseği.

فَاغْفِرْ لِي

Fa'ğfirlî. "Beni afv u mağfiret eyle yâ Rabbi!"

إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ

Innehû lâ yağfirü'z-zünûbe illâ ent. "Yâ Rabbi! Ben biliyorum ki günahları ancak sen bağışlarsın."

Başka çare yok. Bizim günahımıza da çare Allah'tandır. Maddi derdimize de çare Allah'tandır, mânevî derdimize de çare Allah'tandır.

أَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ

Eûzü bi-afvike min ukûbetike. “Yâ Rabbi! Ceza vermenden affına sığınırım.”

Ceza versen cezayı hak ettik, kabahati işlemişiz bir kere, suçluyuz, yakalandık. Ceza verse verir ama “Yâ Rabbi! Ceza vermenden affetmene iltica ediyorum, beni affet.”

وَأَعُوذُ بِرَحْمَتِكَ مِنْ نَقْمَتِكَ

Ve eûzü bi-rahmetike min nakmetike. “Yâ Rabbi! İntikam almandan rahmetine, merhametine iltica ediyorum.”

Dilersen; “Günah işledim.” diye beni cezalandırırsın. İntikam olur o; ama rahmetini diliyorum.

وَأَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ

Ve eûzu bi rıdâke min sahatike. “Senin kızgınlığından senin rızana, hoşnutluğuna sığınıyorum.”

وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ

Ve eûzü bike minke. “Senden sana sığınırım yâ Rabbi!”

Ne güzel söz!

لَا أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ

La uhsî senâe aleyke. “Yâ Rabbi! Ben sana medh u senâları sayıp tüketemem.”

Seni medh u senâ etmekle bitmez. Neyi söyleyeyim, bitiremem.

أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ

Ente kemâ esneyte alâ nefsike. “Sen kendini Kur’ân-ı Kerîm’de nasıl tarif etmişsen öylesin. Sen kendin kendini nasıl methetmişsen öylesin.” diye dua etmiş. Secdesinde böyle dua ettiğini, sabaha kadar böyle ibadet ettiğini Hz. Âişe validemiz naklediyor. Hatta o kadar çok ibadet etmiş ki ayakları ağrımış. Ayaklar ağrıyınca ovuştururlar ya hani biz “masaj” diyoruz. Öyle ovuştururken Hz. Âişe validemiz diyormuş ki;

“Allahu Teâlâ hazretleri seni en yüksek peygamber kılmadı mı? Allahu Teâlâ hazretleri senin gelmiş geçmiş, gelecek günahlarını bağışlamadı mı? Seni en yüksek makama çıkarmadı mı? Nedir bu yorgunluğun ya Resûlallah?”

Peygamber Efendimiz de buyurmuş ki;

أَفَلَا أَعُوذُ بِكَ مِنْ شُكْرٍ

E felâ ekûnü abden şekûrâ. “Niye çok şükredici bir kul olmayayım? -Madem Allah bana bu kadar nimet vermiş.-” Resûlullah’ın ibadeti, şükür ifa etmek için. Allah’ın nimetlerini görüyor da da; “Şükrünü ifa edeyim.” diye yapıyor. Allah bize Resûlullah’a hüsn-ü ittibâ nasip eylesin. O güzel halleri, o güzel duyguları nasip eylesin. Söz uzar, bitmez. Tabi insan kendisi de geceyi değerlendirmek ister. Böyle toplulukta ibadetin bir tadı vardır, yalnızlıkta başka bir tadı vardır. Seccadeye oturursun, elektriği de kapatırsın; ondan sonra tevbe edersin, istiğfar edersin, gözyaşı dökersin, seccadeyi ıslatırsın. O da makbul. Onun için burada biz dua edelim, ediverelim. Bir de kandilleşiverelim. Kardeşlerimiz evinde de nasıl dilerse Mevlâsıyla muamelesi öyle olsun,

ibadeti öyle olsun. Oradan da ecirler kazansın
inşaallah.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

14 Şa'bân 1405 / 04.05.1985

İskenderpaşa Camii/ İstanbul

[Bütün MÜBAREK GÜN VE GECELER](#)
[SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak](#)
[için tıklayınız.](#)

